

Gazet'a esse de 2 ori: Mercuria si Duminec'a, F'óiea una data pe septemana. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl. pe $\frac{1}{4}$ 3 fl. v. a. Tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu séu 40 doidierei, or 3 galbini mon. sunatória. Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie ad. cam 10 vorbe mari séu mici inserate se ceru 8 cr. Tacs'a timbrala e 30 cr. de fiacare publicare. Fara depunerea acestui pretiu inainte nu se voru mai primi publicari.

Nr. 1. 2538 Brasiovu, 14 Ianuaru, 2 Ian. 1865.

Anulu XXVIII.

MONARCHIA AUSTRIACA.

Invitare la prenumeratiune.

Crédemu, ca on. publicu spriginitoriu alu foiloru acestor'a nu astépta multe promisiuni, fiendu convinsu, ca Redactiunea e determinata a face totu ce i sta prin potintia spre multumirea generale a On. sei lectori. Deacea ne luamu v'óia numai ai roga, cá se nu amane cu tramiterea prenumeratiunei, si P. O. DD. corespondenti sunt de non rogati a continua cu concursulu celu zelosu, cá se ne intelnimu, catu de desu pe campulu acestui organu, atatu de crediutiosu intereseloru comune. Pretiulu si conditiunile se afla in frontariu.

Telegramele Redactiunii.

Bucuresci 11 Ian. 1865, 2 óre, 50 min. Repetitele sciri si scornituri despre unu atentatu in contr'a Principelui, esite prin diurnalele Vienei, n'au neci celu mai pucinu temeiu, fienduca se lipsescu de adeveru. (prin urmare sunt scornituri g'óle).

Alteti'a S'a principele domnitoriu alu Romaniei a decretatu adoptarea calendarului nou numitu „gregorianu“ in servitiulu posteloru séu corespondintieloru telegrafice.

Bucuresci, la 10 óre 5 min. Camer'a a votatu astadi (11) bugetulu mai cu unanimitate. Patru milióne s'au redus, ad. s'au subtrasu din bugetu dupa cointelegere cu ministrulu.

Anulu trecutú si celu venitoriu.

Tempulu tace, si trece, este unu proverbiiu vechiu, asia anulu 1864 trece, si noi ne aflamu pe pragulu anulului celu nou 1865 totu cu speranti'a in sinu, cá si cu ocasiunea inceputului aniloru trecuti, cumca anulu acestu venitoriu va fi mai bunu, va se dica, va avé rezultate mai bune de cum avura celi trecuti. Asia este plasmuita natur'a ómenesca se créda, ce i se pare de folosu, si se sperese, ce i se pare ca e bunu, mai alesu ca credinti'a si speranti'a, ori in ce intielesu luate sunt temeli'a pre care se rasima esistenti'a omenésca.

Anii trecuti de si ne promitea multu, nu ne au inplenu sperantiele intocma, inse tocma asia de goli si despoiati, pre cum eramu mai de de multu, nu ne au lasatu. Anu inceputu a ne miscá noi de noi, a ne probá puterile mintii nóstre, a stá pe pitiórele nóstre proprii, si prin urmare a profitá de impregiurările in care ne aflaramu, si eu credu, ca de si nu puturamu ajunge, séu a ne apropiá de bunulu celu absolutu, precum din adunculu sufletului nostru am fi voitu, totusi am pasitu ceva inainte si speramu tare si vertosu, ca folosindune de impregiurari si de luminele seclului in care traimu, vomu merge totu in ainte, de si incetu, dar' inse cu atata mai securu, mai alesu, ca salturile mortale sunt totudeuna periculóse nu numai pentru particulari, ci preferente in politic'a natiuniloru. Inse aceste mici si delicate inceputuri se nu le socotésca nimene, cá ceva lucru perfectu, nu, se nu crédia nimene, ca déca s'a suitu pre celu mai din diosu fustelu alu unei scari lungi, a adjunsu in celu mai de

susu gradu; nimene se nu créda, ca dupa o ostenéla asia de mica are dreptu se si pausese, cá si cum ar fi eluptatu celu mai mare bine, nu, ci inceputurile ferice se ne fia numai indemnu pre calea binelui si a adeverului cu statornicia de feru si mai de parte a purcede. Ce nu ar fi datu parintii nostri, a carora urmatori de insusiri si simtiri suntemu noi, cá se véda cu ochii loru trupesce rezultatele osteneleloru loru, pre care noi le am ajunsu? Trecutul nostru e o satira amara a sortii, presentulu nostru nu e preseratu cu rose, ci venitoriulu nostru, mi se pare, mai serinu, intocma dupa cum nilu vomu fauri noi, déca cei multi, cari astadi siedu pre perini moi, nu si voru intórce dosulu catra noi, precum noi nici nu potemu crede cá se o póta face, mai alesu, ca s'órtea publica a fiacarui romanu e strinsu legata cu s'órtea fratelului seu. Inse noua ne trebuesce miscare in tote ramurile vietiei atatu private catu si publice, este de lipsa, cá tieranii se scia mai bine lucrá pamentulu celu au in mana, cá se se inavutiésca, si prin acésta se pota contribui la inaintarea publica, ca deaci trebuie se se incépa t'óta inaintarea cea adeverata si bine intielésa, este de lipsa cá invetiamentulu publicu se se organisese pre base mai solide si se se favorésca din t'óte partile competente mai multu de cum s'a favoritu pana acum, inse intocmirea acestui invetiamentu sta in legatura forte de aprópe cu buna starea poporului. Mai nu potemu crede, cá poporulu incarcatu cu atatea greutati si private si publice fara cea mai de pre urma derepanare, se póta sustiené invetiamentulu din pung'a sa pre tempu mai indelungatu, de unde urmésa, cá statulu insusi se ié asupra sa acésta insarcinare tocma in interesulu cetatianiloru, carii facu statu, pentruca noi credemu, cumca invetiamentulu publicu alu poporului este nu numai unu dreptu alu cetatianiloru, ci totuodata si o obligatiune a statului respective a guberniului, cá nu numai se i apere cu arm'a in mana si cu poterea legiloru, ci se i si instruesce dupa lips'a loru. Invetiamentulu publicu mai alesu la noi romanii fuse fórte negrigitu, si silintiele laudabile ale unoru particulari au resunatu in desiertu din causele, care fiacarui suntu cunoscute. — Apostoli'a inse in caus'a scolare e una din cele mai fatigióse, dar si mai scurta din t'óte, catu potemu noi precepe. Este dara de lipsa, cá cei, carii au frenelle in mana se misce puterile inerte spre lucrare, se caute a luminá pre mai marii guberniului despre lips'a, cá invetiamentulu publicu se fia sprinjititu si de statu, mai alesu, ca marea seracia, in carea inotamu ne abate dela ajungerea scopului, la care bucurosi am nesui. —

Deci inaintare intru t'óte, cu unu cuventu, chiaru si in cele besericesci! — Credeamu in dilele de curendu trecute, ca se va aluná in Blasiu unu sinodu spre a pune la cale trebile basericesci cele struncinate, ci inse ne amu insielatu, óre in anulu acesta totu asia se remana lucru? t'óte la unu locu socotendule si mai considerandu inca si Bula Papei din 8 Dec. a tr. tramisa episcopiloru catolici, prin carea se osendesce aventarea in spiritulu modernu, pucinu séu mai nemicu avemu se speramu din acésta parte, cu t'óte ca noi numai ca disciplinari eramu se figuramu in acelu sinodu; —

înse mai curându ori mai tardiu acelu sinodu totusi se va tîenê pentruca interese de viétia poftescu, cá se se tîena si inca asia, cá in elu si mirenii se iè parte cu votu deplinu, candu inse, fata viam invenient. XYZ.

Unu presentu de anulu nou.

Brasiovu 1 Ian. 1865. In diu'a de adi abia va fi vre unu statu in Europ'a, Asiá si partile lumii transmarine, care se nu insetésa setea cerbului dupa usiurarea sarcineloru publice, si spre scopulu acest'a se nusi fragmente creerii spre a afla mediulóce de a face economia, mam'a regenerátore de buna starea stateloru, natiuniloru, reuniuniloru, comuniloru si fericitória de vetrele familieloru. Neincetatele lupte ale absolutismului cu constitutionalismulu, ale aristocratiei oligarchiee in contra democratiei séu ale conservatismului séu reactiunei cu revolutiunea si ale incordarii natiuniloru suprematiee spre a incalcá pe gutulu natiuniloru colocuitórie au facutu necesarie mai in tóte statele Europei si ale Americi o pace armata, starea cea mai fatala pentru popórele iubitoare de pace si desvoltare interna; pentru ca sustienerea militiei numeróse, care se tîena in frenu vulcanulu revolutiunei si craterel malcontentiloru in laintru si se impuna rivalitatiloru din afara petutindinea au incarcatu cu saculu greutati pe puterile contributionale, cari déca ar' fi sositu imperati'a anglesului Britiu, care predica pacea eterna intre popóra, sar' puté reduce la o stare mai lesnesuportabile; si cu economia aici s'ar' poté repara tóte scaderile, ceea ce s'a si pusu la ordinea dilei prin tóte statele, caresi vedu surpraea s'a, déca nu voru incepe a face economia. —

„Si licet in parvo exemplis grandibus uti“, apoi noi romanii de tóta plas'a si din tóte anghiuirele tocma pentru ca sórtea, si luptele resolutiloru nostri barbati si apostoli nationali neau aruncatu deodata goli pe scen'a luptei neegale cu caste si popóra mai potinti in averi, atatu proprii catu si fonduri, bunuri publice, cari adiuta cultur'a poporului loru, avemu o absoluta si imperativa necesitate a ne aduna tóte puterile si materiali si spirituali la unu locu spre a ne luptá cu atatu mai securi din starea presenta cea atatu de precaria a lipsei de institute de crescere, alu caroru numeru si gradu se complínésca celu pucinu o singura cununa de totu feliulu de institute de cultura cu limba romana nationala, ori unde in centrulu romaniloru din Austri'a. In edificiele instituteloru nóstre de cultura cate beata le avemu, suntemu espusi si viscolului si capricieloru tempului si a nisuintieloru politice, n'avemu nici coperisiu, nici fundamentu calculatu pentru a ne fi adepostulu dreptului nostru politico-nationalu, adeca n'avemu nici scoli mici bine organizate nici, déca nu o universitate, cum isi redicu chiaru si manuti'a de ómeni croato-slavonii, ba si rutenii, cari pana mai eri erau mai inapoiati si decatu noi, celu pucinu o academia de drepturi nationala, cá se nu mai fimu siliti si acum a sta cá lipituri totu dupa usi'a altora, cá candu amu fi inca totu prigoniti de sórte, cá se nu ne mai potemu neci in ramur'a institutiunei redica odata pe pitioarele nóstre, prim'a conditiune, faca care neci odata egalitatea politica nationala nu o potemu pune in fapta, pana candu stau altii pe pitioarele loru. Econom'i'a intrunirii puteriloru tuturor romaniloru din Austri'a ne ar' aduce cele mai maretie cununi de victoria si pe campulu institutiunei. Trei milioane romani in Austri'a la o buna dispunere si provocare se conferese numai cate o banculitia unulu, cea ce ar' pute'o face si coldasiulu si copii din culesulu frageloru, near' provedé cu unu capitalu de 300,000 f. cu care amu puté esi din conditiunea cea umilitóre de lipituri, si junimea romana inca si ar' mai redica fruntea cea plecata de conditiunea respingerii séu a ineretirei fruntiloru marestere. — — —

Avemu trei asociatiuni pentru cultur'a poporului romanu; nici una nu va fi pre lesne in stare a face nesce pasi mai intetiti, cum ii pretinde remas'a cultura a poporului romanu; dar' unindusi tóte trele puterile, (Pe campulu literaturii nu se afla bariere, ver ce sufletu pe supt intregu orizontele unei natiuni, observanduse formele, e indreptatitu a colucra la scopulu comunu) ele tóte cate ecsista si cate se voru mai nasce din inertia indiferentismului, voru poté de securu implé din candu in candu cate o lacuna din mediulócele cele absolute necesarie la cultur'a mai intetita; tóte trele au in statutele loru esprimat'a dorintia de a edá cate o Fóia pentru inaintarea culturai poporului: dar' candu sar' eda numai un'a si buna cu concursulu atatu materialu catu si spiritualu a

tóte trele asociatiuni amu reesi si noi cu o asemenea economia prin puteri unite mai curundu la scopulu propusu.

Redactiunea acestoru foi nationali merge in obiectulu acestei economii nationale si mai departe; ea ofera Incliteloru Asociatiuni Romane, cate sunt si se voru mai nasce, cá presentu de anulu nou 1865 „Fóia“ laturala, si lasa la dispositiunea respectiveloru Corporatiuni totu cuprinsulu ei, afara de ultim'a columna, loculu de bibliografia si poesii. Si mai multu, ea 'si ofera si servitiulu seu lá redigerea ei dupa ordinea primita si se obléga a o tipari si cu spesele sale, in formatu quartu catu se va poté mai corespundiatoriu renumelui celu va reprezenta; numai concursulu natiunei cu prenumerarea la Foile acestea se ne inlesnésca a face acésta oferta catu de copiósca. „Fóia“ va adopta si numele corespundiatoriu scopului ei, ad.: „Foiea“ Asociatiuniloru pentru cultur'a poporului romanu.“ Er' nefiendu deadiunsu concursulu cu ajutóriele materiali din partea prenumerantiloru la foile nóstre, atunci „Inclitele Asociatiuni“ isi potu uni puterile, cá Fóia totu se ésa cu concursulu loru si celu materialu, cu celu multu cate 20 fr. de cóla, ca-ce si atunci se va impartasi Redactiunea la sacrificiu si credemu, ca si generositatea documentata a Mecenatiloru nostri si a magnatiloru, mai vertosu a celoru potenti din Bucovin'a si din tóta romanimea pana la Pindu, voru intinde aici mana de ajutoriu si spiritualu si materialu. Acésta oferta din partea Red. e nerevocabila si 'si are tóta valórea sa; deacea Inclitele nóstre Asociatiuni se nu mai astepte alte negotiari deadreptulu, ca dela Red., fiendu si pana adi singuru, neci se póte pretinde.

Academia de drepturi redicata, cu órce pretiu, e cea mai fierbinte si mai urgenta dorintia a Romaniloru din Austri'a, si toti din tóte anghiuirele astépta dela senatulu imperialu, cáse ne iè in favoritória considerare obiectulu acesta alu adoratiunei nóstre. Numai o fapta cá acésta va fi in stare a multiami si recompensa lealitatea Romaniloru, cari cu mare dorere se vedu mai pucinu considerati de catu celalalte 2 natiuni, cari su provediute cu academiile loru nationali. Noi speramu tare, ca nu vomu mai remané ne reprezentati cu postulu acesta intre rubricel bugetului imperialu. Vomu conferi si noi catu vomu poté.

Redactiunea mai ofera dar' si pentru redicarea Academiei romane de drepturi diumetate din totu venitulu curatu alu ambeloru acestoru foi pe totu anulu 1865 si pe tóta viati'a Redactoriei sale.

Esta e presentulu de anulu nou. Binevoiesce, Scumpa Natiune! alu primi cu acea anima si cu acea sinceritate, cu care ti se oferésca de catra fi si servii tei!!!

Iacobu Muresianu m. p.

in numele tuturor sprijinatoriloru acestoru foi.

Brasiovu 2 Ian. Tocma ne aduce „T. R.“ Prim'a cerculare archireasca a Escelentiei Sale parentelui archiepiscopu si metropolitu Andreiu, indreptata catra credintiosii sei. Cuprinsulu ei dovedesce nu numai grigi'a archipastoralu, ci si cea de parinte si servesce de oglinda indreptatitei impresiuni ce a facutu evenimentulu acestu fericitoriu alu redicarii noiei metropolii. In Nr. viitoriu ilu vomu publica in totu cuprinsulu lui.

Tocma ne aduce si „Corespondinti'a gen.“ de Vien'a scirea rectificata, ca dupa intielegerea precésca intre comisariulu r. si metropolitulu serbescu din Carlovic, congresulu cestionatu se va deschide in 5 Februaru. Dumnedieu se adiute, cá nou'a metropolia romana se si capete intréga sestrea, cata s'a contribuitu de seculi din partea romaniloru la metropolia straina!!

Regimulu Austriei si enciclic'a.

In momentele, in care totu romanulu trebuia se simtia in camerele animei s'ale o multiamitória satisfactiune pentru emanarea resolutiunei imperatesci in privinti'a redicarii metropoliei romane gr. or., indata dupa sgomotulu celu produsese enciclic'a S. S. pontificelui romanu, ne amu mai si convinsu, ca Mai. S'a c. r. apostolica nu concede a se tiermuri si retiené de nici o influintia, fia ea lumésca, fia spirituala, candu ei dictésca anim'a de parinte egalul a respectá dorintiele si trebuintiele popóreloru sale fora distinctiune si cu tóte ca ceteamu, cumca enciclic'a esi la viatia, candu ambasadorulu c. r. Al. Bachu erá in Rom'a si putea se influintiese asupr'a cuprinsului ei, si dupa ce totusi iesi in spiritulu seculiloru de mediulocu, ne aducea in inspita a crede, ca enciclic'a totu va fi auror'a unui absolutismu si conservatismu mai tare si mai puternicu decatu tóte cele de pana acum, fiinduca dupa spa-

ele enciclicei se p^ote mai usioru escusá cate o apucatura abolutistica si procede cu incetulu pe calea acést'a atatu de statutu intre suveranii Europei. Ne lunecamu a crede, ca nu numai intre Rusi'a, Austri'a si Prusi'a s'ar aflá o parola aliata n contra revolutiunii, ci chiar' si intre o Franci'a léganulu liberalismului insusi si intre nou'a Itali'a, candu suveranii lorui iaru fi datu man'a preste conventiunea din 15 Sept. a se operá si in chipulu acest'a in contr'a revolutiunii — si a partei actiunei, eramu prin urmare pesimisti.

Astadi ins^o cetimu in Gazet'a imperatesca „Wiener Ztg.“ 3 Ian. o impartasire fórté importanta in obiectulu acest'a, pe care o impartasimu in urmatórele:

„Vien'a 7 Ianuariu. Santulu Scaunu a emis in 8 Dec. o enciclica insocita de o consemnatiune de sententie notate, cá doctriini de retacire.

Acést'a enciclica se va comunicá episcopatului in imperati'a austriaca.

Dupa §-lu I si II ai ordinatiunii imperatesci din 18 Apr. 1850 si dupa art. II alu conventiunii incheiate in an. 1855 u Santulu Scaunu, regimulu c. r. nu se afla in pusetiune a ná influintia asupr'a formeí, care o voru observá episcopale la publicarea enciclicei si a adausului ei. Fora de a se emite regimulu imperatescu la dejudecarea memoratei manifestatiuni, ne avendu acum nici unu indemn u la acést'a, elu a recunosce in ea alta, decatu o publicatiune de pareri ale scaunului pontificiale, care, in si de sene, nu e calificata a esoperá o modificare de legile si institutiunile sustatóre in imperiulu austriacu.“

Acést'a dechiarare a regimului se va primí de buna séma in tóte partile cu cea mai deplina multumire. Deaca ici olea s'a manifestatu vreo ingrijiare, cumca enciclic'a papalar' puté escercé o reactiune asupr'a relatiuniloru austriace, poi acum acést'a ingrijiare e din fundamentu delaturata. Ici e disu apriatu, ca enciclic'a e o manifestatiune curatu esericésca, care nu p^ote escercé asupr'a legislatiunii positive nici unu feliu de influintia.“

Insemnatarea dechiaratiunii aপরতরে date aicea ni o omu puté mai bine pune inaintea ochiiloru, déca ne vomu avocá in memoria art. I alu concordatului.“

Elu suna asia: Sant'a religione rom. cath. cu tóte drepturile si privilegiile, de care dupa orenduél'a lui Dumnedieu i determinatiunile legiloru besericesci are a se bucurá, se a sustiené pentru totudeaun'a, in totu imperiulu austriacu si in tóte tierile, din care consta acelasi.

Sustienerea drepturiloru si privilegiiloru besericeí romane aspicata aici nu p^ote merge atatu de departe, dice „W. Z.“, á regimulu se castige valóre pareriloru Scaunului papalu, ar' trebui se surupe temelile ver-carui statutu, candu ele e pe terenulu teoreticeí disciplini besericesci s'ar' straplantá viati'a practica.“

Dechiararea lui „W. Z.“ si-a avutu indata efeptulu seu, mai antaiu in cercurile senatoriloru imperiali, cari afla multumire in acést'a dechiarare a regimului, ma si dep. Mühl-eld, care se dechiará, ca va face interpelatiune in obiectulu enciclicei, s'a lasatu de propusulu seu, fiendu convinsu, ca si elu min. statului nu va primi altu responsu, decatu cuprin-ulu dechiararií din „W. Z.“ — Totu ce avemu a tiené despre rmarile acestei enciclice se cuprinde in responsulu cardinalui Antoneli catra solulu Francieí c. Sartiges, care surinsu de publicarea fara de veste a enciclicei ei ceruse descire. Card. ad. ei response, ca elu nu si p^ote inchipui, de e atat'a surprindere si admirare, fiendu ca acést'a enciclica in fapta nu cuprinde nemicu ceva nou, neci ca propune nesce principii nóue, ci reproduce numai pe cele, ce le-a prochiatu Rom'a din vechime si totudéuna cá ale s'ale si de care a totudéuna s'a tienutu cu mana tare, si déca enciclic'a nu luce nemicu ceva nou si extraordinariu, asia neci altii nu ai au neci unu temeiu a cautá inca ceva nou si peculiariu in deschilinitu, séu a se nevoi se caute. Din acestu responsu otemu vedé, ca curtea din Rom'a sta firma totu pe lenga non posumus“ si fienduca enciclic'a e adresata numai catra episcopate si nu si cá nota diplomatica pe la suverani, astia inca voru observá tacere facia cu ea, cine scie, pote ca fine chiar' si Napoleonu si Victoru Emanuelu, landu, cá Santi'a S'a pontificele se-si faca tréb'a, si ei voru artii cee, ce le va veni mai bine la socotéla. — — —

Senatulu imperialu.

In 9 Ianuariu cas'a deputatoru isi reincepu lucrarele dupa o pauza de trei septemani. Presiedintele aduce inainte

doliulu inaltei curti dupa mórtea a.-ducelui L u d o v i c u si cas'a cu semnulu redicarii isi arata espresiunea simtieminteloru de condolentia.

Deputatulu G. Baritiu depune dupa acést'a apromisiunea in limb'a romana.

Se cetesce intr'o impartesire a ministeriului de statutu din 2 Ian., ca Maiestatea S'a a benevoitu a primi in 28 Dec. 1864 adres'a casei deputatoru sen. imp. si a benevoitu a insarciná pe min. de statutu, cá se impartesiésca acést'a casei. Cea ce se si luá spre cunoscintia. Cu alta scrisóre se face aretare, ca locutiutoriulu din Galiti'a s'a provocatu a pone la calea alegerea unui nou deputatu in locul lui Rogavski pe cale sa. Mai incolo se incinse o disputa in privinti'a unei petitiuni pentru introducerea gimnasticeí cu potere obligatóre in tóte scólele de medinlocu, care se dede la comitetulu de petitiuni. Mai incolo s'a votatu redicarea §-lui 262 din ordinea de vama si de monopolulu statului precum de tóne sanitatea marina si contumaci'a, si legea privitóre la competintiele ce au a se depura in porturile austriace, si cu acestea s'a ocupatu tóta siedinti'a.

Cronica esterna.

In Rom'a S. S. Papa vorbi catra armat'a sa la anulu nou o limba, care ne face a crede, ca antagonismulu intre elu si V. Emanuele, se p^ote urcá pana la prorumperea unei lupte de restauratiune, fiendca laudá sabi'a credintiósá principieloru papali, detestandu pe toti desertorii flamureloru lui.

Capital'a Italieí Florenti'a va primi in scurtu intre partii sei corporatiunile regatului. Denumirea principelui Napoleon de v.-pres. consiliului secretu imperialu a facutu buna impresiune in Italieni; ei esplica fapt'a acésta, cá o favóre a imp. Napoleonu si o dovada de amicitia sincera catra Itali'a, fiendu elu si ginere lui V. Emanuele.

FRANCIA. Parisu 5 Ian. Responsulu imperatului la anulu nou catra corpulu diplomaticu a facutu impresiune placuta in iubitorii de pace, de dreptate si adeveru; chiar' si pres'a Anglieí dechiará una deplina espresiune a multumirii cu dorintiele imperatului de a sustiené pacea in Europ'a, sub conditiunea dreptatii. — Denumirea princ. Napoleonu cá v.-presiedinte alu consiliului secretu, se identifica cu intrad'a epoei liberalismului in Franci'a si se privesce cá una demonstratiune in contra enciclicei papale; in fapta inse dupa espresiunea diurnalului „France“ acést'a denumire a facut'o imperatulu, pentru cá se folosésca esperienti'a principelui pentru introducerea centralismului in Franci'a. In 4 Ian. se si tienú una siedintia a consiliului secretu dimpreuna cu ministrii, la care a fostu si imperatés'a de facia, n'a strabatutu inse nemicu in publicu despre desbateri. Deschiderea camereloru se a mai amanatu ceva. Impregiurarea, ca neci unu deputatu din Parisu n'a fostu la gratulatiunea de anu nou in Tuilerii a produsu neplaceri, si diurn. „Nation“ descopere, ca regimulu a inceputu a se interesá fórté de cestiunea dreptului de reuniune si de economi'a poporala. Facia cu Itali'a Napoleonu nu se retrage dela efeptuirea conventiunei si garnisón'a din Rom'a s'a impucinat u pana cá la 12 mii. Facia cu enciclic'a Napoleonu inoa va incungiura antagonismulu si provocarile iritatóie si a scrisu lui Victoru Em., cá se urmese si elu pasu de pasu politic'a imperiala in cau'sa acésta.

„Memorial diplomatic“ asecurésa, ca cu tóta publicarea enciclicei intre Rom'a si Tuilerii relatiunile amicabile sustau cá si mai inainte, cu tóte, ea „France“ scrie, ca ministrulu Droninu d. L. a insarcinat u solulu Sartiges din Rom'a, cá se capacitesce pe sanctulu scaunu, ca enciclic'a séu manifestulu acést'a causésa mare dificultate regimului francesu la resolvirea problemeí impacarii papismului cu societatea moderna. — Se mai crede, ca armat'a Francieí se va reduce cu vreo 30,000, cá se remana pe petioru numai 400,000.

ROMANIA. Pentrucá se scimu in ce fase se afla cestiunea bunuriloru monastiresci din Romani'a se cuvine a sci, ca comisiunea internationala, compusa de tempu mai indelungatu pentru regularea acestei cestiuni in Constantinopole, se vediu aplecata a crede documenteloru de proprietate produse din partea resp. comunitati grecesci, dupa cari inse titlele de proprietate, pe care le pretindu ele sunt u false. Scimu, ca camer'a Romaniei in 13 Dec. 1863, decretase si Domnulu sanctionase decretat'a suma de desdaunare de 51 mil. lei cursu de Constantinopole su titlu de ajutoriu pentru locurile sante, fora a le recunosce vreunu dreptu de pretensiune cá proprietari, cu tóte acestea grecii pretindu acum cá proprietari una mai mare desdaunare si decatu sum'a ce se mai

adause dupa aceea; comisiunea inse nu potu resolu nemica fara informare prin acte si din partea Romaniei despre acesta pretensiune. Principele inse amanase acést'a informatiune pana acum, si cu totu dreptulu, fiendu ca cestiunea acést'a este una cestiune interna, si in cestiunile interne statulu romanu nu trebue se concéda nici unu amestecu strainu, dupa ce cu ocaziunea calatoriei Domnului la Constantinopole si a confirmarii noului statutu aditionalu potestatile statului ad. corpurile legislativu si executivu alu Romaniei sunt recunoscute de ultima instantia in cestiunile interne ale tiei, si déca Domnulu a amanatu a imputernici pe agentulu Romaniei din Constantinopole de a-si dá deslucirile inaintea comisiunii, a facut'o acést'a in puterea dreptului de autonomia in negótiile interne. Acum inse la repetit'a urgentia facuta, din partea Turciei prin presedintele comisiunii Chiamilu Bey lucrulu deveni acolo, ca Domnulu Romaniei fú avisatu, se impoternicéscá pe agentulu seu pe deplinu a produce documentele de proprietate, ceea ce si urmá dupa cum veduramu in telegramulu din Nr. tr. ad. Guvernulu Romaniei a produsu inaintea comisiunii din Constantinopole dovedile si documentele, care arata ca pretinsulu dreptu de proprietate din partea comunitatiloru grecesci e falsu, si comisiunea se amaná pe 2 luni spre a-si cascigá tempu de a se informá mai bine despre statulu cestiunei.

Din sinulu comisiunii ne impartasiesce „Both.“ atát'a, ca solulu rusescu gen. de Ignatieff se încórdá a mediului unu feliu de compromis, dar' leitu rusescu, ad. cá bericele si monastirile se se dè in natura indereptu, ér' pentru bunurile lumesci se se iè principiulu desdaunarii. Acestu principiu inse nu fú primitu din partea Franciei si a Angliei, fienduca cele mai multe monastiri aveau numai cate unu administratoru alu venituriloru, si nu institutu de calugari, de aceea se crede ca in casulu celu mai reu se va primi si aici principiulu desdaunarii pentru tóte bunurile confiscate. Corpurile statului inse nu voru concede, cá se li se faca ér' presiune in recunoscutulu dreptu de autonomía decideri in causele interne. „Principiis obsta, sero medicina paratur“. — Red.

Bibliografia. Romanía militara. Recensiune. In acestea tempuri sterpe in cele mai multe ramuri ale literaturii nationale, pe candu chiaru si diaristic'a nationala incepe a recadé in uitare cá si sub sistem'a absolutismului, este binefacatoru pentru ochii si spiritulu amiciloru literaturii si ai sciintieloru, déca intempina óresicare produse, pe care póte fi ca dupa impregiurarile de fatia le ar fi astepatatu mai pucienu.

Voimú se dicemu, ca abia inainte cu cateva septemani dederamu si noi preste doua volume din fóia periodica ee se titula: Romanía militara, sciintia, arta si istoria militara. Acelea doua volume sunt esite pe 4 luni adica Ianuariu — Aprile. Redactiunea e compusa din optu colaboratori: G. Slamicénu, capitanu siefu alu batalionulu de geniu, A. Gramont, capitanu de statu maioru, G. Bora'nescu, capitanu de geniu, G. Angelescu, capitanu de statu maioru, A. Angelescu, capitanu de artileria, C. Arionu, capitanu de artileria, E. Boténu, capitanu de statu maioru, C. Pencovicu, capitanu de statu maioru.

Acea fóia ese in 80 mare, se imparte cá brosiura, eara pe celea 4 luni coprinde 256 pagine. Program'a redactiunii e fórté scurta, intocmita militaresce. Din aceea si nu poti incheié la tendinti'a din urma a redactoriloru; cu statu mai usioru inse vei incheia la aceea citindu mai cu luare-aminte mai multu articulu din aceea fóia. „Pacea este visulu intieptiloru, reboiulu este istori'a ómeniloru,“ a disu contele Segur*), si in adeveru istori'a tuturoru timpuriloru si a tuturoru natiuniloru a demústratu acestu adeveru. Asiá incepe dn. G. Boranescu articolulu seu despre „Necesitatea unei armate.“ Eara dn. G. Angelescu in art. seu despre „organizarea sistemului militaru alu Romaniei“ part. II serie: „E neconstatatu**), ca organizarea nóstra militara trebue facuta din punctulu de vedere defensivu. Romanía nu póte avé pretensiunea de a face cuceriri. Spiritulu timpului, progresulu civilizatiunii au pusu o bariera dreptului celu mai tare; si apoi noi, cá mai slabi, amu fostu totudeuna mai in posi-

*) Unulu dintre marsialii lui Napoleonu I., cunoscutu totuodata si cá unu pré bunu istoricu alu dieleloru sale. Recens.

**) Ne disputatu.

tiune decatu orice alta natiune, a recunósce si a binecúventá binefacatórea politica, inaugurata in Europ'a cu scirea lui Napoleonu III pe tronu etc.“

Intr'aceea redactorii se paru a portá grigia fórté mare de o invasiune si chiaru totala subjugare, pentruca acést'a grigia si afla expresiunea sa in cativa articulu mai lungi, si tóte tractatele cate s'au incheiatu pana acum in favórea neutralitatii Principatelorú nui odichnesou nici decum, ci ei ceru imultirea armatei si organizarea ei catu se póte mai buna, pentruca cu cele 18 mii pedestrime si calarime regulata, cu 7580 granitieri, cu corpulu dorobantiloru si cu o artileria, numai de 32 tunuri, nici decum nu te aflu in pusetiune de a'ti apará o tíera configurata in lungulu Dunarii si alu Carpatiloru si deschisa cu totulu catra Rusi'a, in catu se nu scii de unde se te pazesci mai antaiu. Asiá deci uniculu scopu este apararea de subjugari straine si anume cá tíer'a se nu li se dé in schimbu séu pentru Poloni'a, séu pentru Veneti'a.

Intru altele nu numai articulu originali, ci si alti scosi din alte foi periodice militare merita tóta luarea aminte a cititorului. Ceea ce avemu a observá in óresicare disgustu, este abaterea in ortografia in unele casuri nu numai dela principiulu etimologicu, dela analogia, ci uneori tooma si dela alu fonetice, éra intrebuintiarea cá de lucsu alui di cu sedila in locu de 5 se pare ca vrea se faca o epocha in istori'a literaturii romanesce, pentruca acelu d cu códa e pusu si acolo unde nu l'au pusu nici odata nici latinii, nici romanii, si nici o limba de origine romana.

Pretulu „Romaniei militare“ se dice a fi 2 galbini pe 1 anu.

B.

Totu cu ocaziunea susu memorata mai veduramu si doua carticele, ear' anume un'a titulata „Cursu de eguitatie,“ profesatu la scól'a militara de H. Falcoianu, capitanu in corpulu de statu maioru 1864, cum si alt'a „Memorialulu oficierului superioru de infanteria“ prelucrata din frantiudieste de locotenent-colonel Logadi, comandantu regim. II de infanteria, 1864.

Doua carticele acestea neaparatu trebuintióse pentru oricare militaristu tineru. Pretulu acestoru carti nu se scia.

Pentru presente de serbatori si anulu nou

sunt cu deosebire de recomandat

MACHINELE AMERICANE DE CUSUTU

pentru familii si industriari, care su provedinte cu tóte posibilele aparate adjutórie

si garantate pe cinci ani

de Wheeler & Wilson manufacturia Co.

dela cari se afla depusul la Frider. Stenner negociatoriu in Brasiov.

In institutul de cusutu la dlui in strada négra Nr. 341 se primescu si totu felulu de lucruri strapuntate (stipuite), premenele si negligele precum si pentru intrég'a insestrare de mirese dupa diurnalele cele mai nóue si se pregatescu in scurtu tempu cu pretiurile cele mai moderate si catu se póte mai elegantu.

3-3